

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„KAŽDÝ DEN S ÚSMĚVEM“

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název programu: „KAŽDÝ DEN S ÚSMĚVEM“
úprava k 1.9.2017

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Stařeč, okres Třebíč,
příspěvková organizace

Adresa školy: Jakubské nám. 56, 675 22 Stařeč
sídlo MŠ: Horní 3, 675 22 Stařeč

Ředitelka školy: Mgr. Kateřina Zlámalová

**Zástupkyně ředitelky pro
předškolní vzdělávání:** Marie Řídká

Telefon, e-mail: ZŠ 568 852 202
zsstarec@seznam.cz,
MŠ 568 852 210

Zařazení do sítě škol: 600 122 000

IČO: 70887926

Zřizovatel: Městys Stařeč

Adresa zřizovatele: Jakubské nám. 50, Stařeč

Telefon, e-mail: 568 852 257
podatelna@mestys-starec.eu

Předkladatel: Základní škola a Mateřská škola Stařeč, okres Třebíč
Mgr. Kateřina Zlámalová, ředitelka ZŠ a MŠ
telefon: 568 852 202
e-mail: zsstarec@seznam.cz

31.8.2017

PEDAGOGICKÁ RADA PROJEDNALA DNE:

PLATNOST DOKUMENTU OD 1.9.2017

VYDALA ŘEDITELKA ŠKOLY:

Mgr. Kateřina Zlámalová

ředitelka ZŠ a MŠ Stařeč

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE.....	2
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	5
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	9
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	12
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	13
7. EVALUACE A HODNOCENÍ ŠKOLY.....	35

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola ve Starči vznikla původně jako žňový útulek- z něhož byla výnosem Okresního školního výboru v Třebíči z 20. 9. 1945 zřízena mateřská škola. Byla umístěna v budově obecné školy a její správa byla zatímně přidělena správci obecné školy. Bylo přihlášeno 25 dětí. Od září 1946 působila mateřská škola jako samostatné zařízení. Od 1. září 1948 byla MŠ přemístěna z budovy národní školy do budovy sjednocené tělovýchovy na Nivě. V roce 1969-1970 došlo ke stavebním úpravám, byla rozšířena budova a od školního roku 1970-71 bylo otevřeno druhé oddělení, protože bylo přihlášeno 49 dětí.

Ve školním roce 1978-79 bylo přijato 68 dětí a MŠ byla rozšířena o další oddělení, které bylo provizorně umístěno v třípokojovém bytě bytovky MNV. Toto oddělení bylo přestěhováno v roce 1993 do budovy na Horní ulici patřící obecnímu úřadu. Po rozsáhlé rekonstrukci této budovy v roce 2000 a 2001 byly do těchto prostor umístěny i další dvě třídy z budovy TJ na Nivě. V tomto roce docházelo do MŠ 65 dětí. Od 1. července 2001 byla MŠ sloučena se ZŠ a přešla tím do právní subjektivity. Kapacita byla stanovena na 68 dětí.

Nová budova mateřské školy zajišťuje svým vhodným řešením optimální podmínky pro provoz stávajících 3 tříd s počtem 57 dětí. Třídy Berušek (kapacita 17 dětí) a Sluníček (kapacita 16 dětí) se nacházejí v půdní vestavbě, využívají každá svoji hernu, sociální zařízení a sklad lehátek. V části herny jsou rozkládána lehátka k odpolednímu odpočinku. Mezi oběma třídami je umístěna výdejna jídla. Třída Mravenečků (kapacita 24 dětí) v přízemí má kromě toho ještě stálou ložnici, která je z důvodu největších prostor využívána i pro cvičení všech dětí s využitím TV náradí. V červnu 2008 byla otevřena 4. třída-Motýlci, která se nacházela v nadstavbě ZŠ nad ŠJ a byla organizovaná jako celodenní s kapacitou 17 dětí. Její provoz byl ukončen z důvodu úbytku počtu dětí k 31.8.2016.

Celková kapacita MŠ je v současné době 57 dětí. Třídy jsou naplňovány dětmi ve věku od 2 do 6 let, popř. do 7 let – děti s odloženou školní docházkou. Všechny třídy jsou vybaveny vhodným dětským nábytkem, hračkami přiměřenými věku, rozvíjejícími fantazii a tvořivost dětí. Žádná z tříd není specializovaná. K zázemí patří i šatny dětí, kde jsou vystavovány jejich výtvarné práce a aktuální informace pro rodiče. V hlavní budově MŠ se nachází i kancelář, kabinet pomůcek, sociální zařízení pro personál a WC pro děti. Na budovu navazuje školní zahrada, která ještě není v optimálním stavu, ale po nezbytných terénních úpravách a vybavení zahradním zařízením bude v dostatečné míře vhodně doplňovat pobyt dětí na čerstvém vzduchu a to i v nepříznivém počasí, protože její součástí jsou i dvě kryté terasy. K pobytu venku využívá veřejné dětské hřiště v blízkosti budovy ZŠ, které je oplocené a dobře udržované. Dále MŠ využívá ke hrám a pohybu dětí venku hřiště u koupaliště, hřiště na Nivě, sokolské hřiště a hřiště hasičů. Zařazuje vycházky do přírody.

Estetické prostředí je zvyšováno vhodnou výzdobou tříd, chodeb i ostatních prostor z tvorby dětí a p. učitelek.

Budova MŠ je umístěna v centru obce a patří k nejstarším objektům v obci.

Mateřská škola úzce spolupracuje se základní školou, se zřizovatelem. S vedením městyse při zajišťování kulturního programu při různých příležitostech, např. na setkání seniorů, vítání nových občánků, s místními spolky - Český svaz žen – vyrábí drobné předměty na masopust, s kulturní komisí – účastní se lampionového průvodu a různých oslav v obci.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

a) VĚCNÉ VYBAVENÍ

Mateřská škola má prostorové uspořádání, které vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům a počtu dětí.

Ve třídách jsou židličky a stolky 2 velikostí, je tam místo kde mohou děti relaxovat. Třídy jsou vybaveny novým nábytkem, kde je uloženo dostatečné množství hraček pro chlapce i pro dívky, pro různé věkové skupiny. Hračky, hry a materiály pro jednotlivé typy her a činností jsou umístěny většinou v otevřených policích do výše očí dítěte, kde si je děti samostatně berou. Jsou průběžně obměňovány a doplňovány.

Děti se svými výtvy, které jsou v souladu s tématy, podílejí na úpravě a výzdobě interiéru budovy, mohou si je prohlížet společně se svými rodiči.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje školní zahrada umožňující dětem rozmanité pohybové, tvořivé, pracovní a další činnosti. Je vybavena průlezkou, skluzavkou, 2 pískovišti. Nově jsme pořídili koloběžky a odrážedla a byl vybudován chodník, na kterém děti jezdí a učí se bezpečnostním pravidlům.

Hygienické a bezpečnostní podmínky jsou na žádoucí úrovni, čistota prostředí odpovídá stanoveným požadavkům. Pravidelně je prováděn úklid prostor, vytírání podlah, výměna ručníků a ložního prádla. Osvětlení tříd a vytápění je pravidelně kontrolováno.

b) ŽIVOTOSPRAVA

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Dětem je nabízen dostatek ovoce a zeleniny.

Je zajištěn celodenní pitný režim.

Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány odpovídající intervaly.

Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby pokrm alespoň ochutnaly. Mají možnost si říct o množství podávaného jídla.

c) PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Je zajištěn pravidelný denní řád. Je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činnosti dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Z organizačních důvodů zůstává pevný časově organizační řád střídání tříd při pohybové výchově a dělení tříd v tělocvičně. Rodiče mají možnost přivádět své dítě do MŠ kdykoliv podle svých potřeb po předešlé domluvě s učitelkou.

Děti jsou každodenně a dostatečnou dobu venku (min. 2 hodiny) vždy s ohledem na okamžitý stav počasí či jiných přírodních překážkách (mráz pod -10°C, náledí, silný vítr, déšť, inverze, apod.).

Děti mají dostatek volného pohybu na zahradě, na přilehlých 5 hřištích a v rámci možností i v MŠ.

Spací aktivity dětí jsou upraveny podle individuálních potřeb dětí, všechny děti odpočívají 20 – 30 minut, po té jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny klidné činnosti ve třídě. Do spaní v MŠ nikdo děti nenutí.

Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.

Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností a schopností, děti mohou kdykoli relaxovat v klidných koutcích tříd.

Nově přichozím dětem nabízíme adaptační režim.

Všichni zaměstnanci školy vytvářejí dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.

Všechny děti mají stejná práva, možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není znevýhodňován ani zvýhodňován.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí.

Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí.

Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme v dítěti nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si.

V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.

S dětmi si společně vytváříme jasná pravidla chování ve skupině a to tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.

Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem.

d) ORGANIZACE DNE V MŠ

Provoz MŠ : 6.00 – 16.00 hodin

6.00 hod. – 8.30 hod.

- mateřská škola se otevírá a děti se schází do 7:30 hod. v jedné třídě
- děti se rozcházejí do svých tříd a zde si volně hrají, nebo se zapojují do řízených činností – individuálních nebo skupinových řízených učitelkou
- pro děti je připraven pitný režim

8.30 – 9.45 hod.

- společná svačina dětí
- pokračování v činnostech dětí dle vlastního uvážení
- komunitní kruh, pohybové aktivity, dokončení započaté práce, vytváření námětů a závěrů pro další činnost
- příprava na pobyt venku

9.45 – 11.45 hod.

- pobyt venku

11.45 – 12.30 hod.

- hygiena, oběd, hygiena, příprava na odpočinek

12.30 – 14.00 hod.

- odpočinek dětí, klidné hry dětí s menší potřebou spánku

14.00 – 16.00

- vstávání, hygiena, odpolední svačina, spontánní hry dětí, možnost dokončení dopoledních prací dětí

16.00 hod.

- uzavření MŠ

e) PERSONÁLNÍ PODMÍNKY A ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Všechny učitelky naší mateřské školy mají potřebné pedagogické vzdělání, podléhají ředitelce školy. Jedna učitelka je stanovena zástupkyní pro předškolní vzdělávání. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny. Je vytvořen funkční informační systém. Zástupkyně provádí hospitační činnost výchovně vzdělávacího procesu na základě předem stanovených cílů. Poté následuje korekce a náprava dle vytyčených cílů. Pravidelně informuje rodiče o plánovaných akcích prostřednictvím plakátků na panákově u vstupních dveří MŠ nebo na dveřích jednotlivých tříd.

Mateřská škola má 3 třídy s motivačními názvy „MRAVENEČCI“, „BERUŠKY“ a „SLUNÍČKA“. Každou třídu navštěvují děti ve věku 2 – 6 let, popřípadě do 7 let (děti s odloženou školní docházkou). Vedou je dvě učitelky a 1 asistentka pedagoga.

Provoz mateřské školy pomáhají zajistit:

1 školnice a 1 uklízečka
vedoucí školní jídelny, hlavní kuchařka a 2 pomocné kuchařky

f) SPOLUÚČAST RODIČŮ

Zapojit rodiče do života školy
Drobné opravy hraček
Pomoc při úpravě školní zahrady
Účast rodičů na společných akcích
Zkvalitňování komunikačního systému mezi rodiči a školou
Vzbudit zájem o aktivity školy
Zvláštní pozornost věnovat spolupráci s rodiči dětí problémových a dětí s odloženou školní docházkou
Seznamování rodičů s novou koncepcí vzdělávací práce – Rámcový program
Jednotné působení na výchovu dětí
Dodržování hledisek správné životosprávy
Náprava řeči dětí se špatnou výslovností
Vedení dětí k samostatnosti při oblékání, k čistotě a slušnému chování
Možnost nahlížet do portfolia dětí
Praní ložního prádla dětí
Hrazení kulturních akcí pro děti

g) VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ NADANÝCH

V případě potřeby je pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami umožněn vstup do mateřské školy v hlavní budově po bezbariérovém přístupu zadním vchodem ze zahrady.

Pokud dítě v průběhu vzdělávání vykazuje deficity v jednotlivých oblastech přirozeného vývoje dovedností, návyků a postojů, učitelky dané třídy vypracují PLPP (plán pedagogické podpory). PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitelka zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte, při které seznámí rodiče s postupem MŠ.

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitelky sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: logopedická intervence pro děti se závažnými poruchami řeči, práce s optickými pomůckami pro děti se zrakovým postižením a rozumění mluvené řeči a její produkci u dětí se sluchovým postižením. Vzdělávací obsah těchto předmětů speciálně pedagogické péče přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP. Vždy se řídíme doporučením školského poradenského pracoviště – SPC Jihlava, PPP Třebíč.

Ve spolupráci s rodiči a odborníky zajišťujeme správnou péči při vzdělávání dětí:

- Se zrakovým postižením – zakrývání zdravého oka, zajištění odborného screeningového vyšetření zraku ortoptistkou pomocí přístroje Plusoptix S08
- S poruchami řeči – je zajištěna kvalitní průběžná logopedická péče s učitelkou ZŠ, těsná spolupráce s rodiči
- SPC Jihlava – děti s postižením

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

h) VZDĚLÁVACÍ PLÁN ZOHLEDŇUJÍCÍ VÝCHOVU A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ DO TŘÍ LET VĚKU:

Vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí). Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost. Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje krásné prostředí a okolí MŠ.

Díličí vzdělávací cíle vybrané pedagogem:

Dítě a jeho tělo

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení.

Pro děti do 3 let jsou nepřijatelné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrže ve stojích a výdrže paží, přetahy a přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po rukou, široké stoje rozkročné (provazy), doskoky na tvrdou podložku. Utvoření základního návyku pro správné držení těla, zautomatizování již zvládnutých pohybů (poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla), provádění dechových cviků, relaxačních cviků, procvičování lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvahy. Využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí, ke snaze zkoumat a objevovat.

Chůze

- zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybů paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- zvládá chůzi v různém tempu
- reaguje na zvukové a zrakové podněty
- přenáší předměty
- zvládá slalomovou chůzi, překračuje čáry a předměty

Běh

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- vytvořit správnou reakci na změnu tempa, popř. střídat běh, dřep, sed a leh

Skok

- seskočí z výšky 20 – 30 cm
- přeskakuje z nohy na nohu
- vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)

- rozvoj dovednosti odrazit se ze stoje
- zvládnutí nácviku skoku obounož (jednonož) na místě i do dálky z místa
- zvládnutí přebíhání překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek
- rozvoj dovednosti plížení po břišku, k cíli, mezi překážkami
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezkové samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem.

Házení:

- rozvoj obratnosti uchopování a manipulací s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti,..
- zvládnutí předávání míčků z ruky do ruky, hází míčem o zem
- zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano, dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi

Začátky akrobatických cvičení

- vytvoření dovednosti základních postojů a poloh a jejich zdokonalení v přesnosti a plynulosti provedení
- vytvoření schopnosti orientace v prostoru
- rozvoj schopnosti stoje na jedné noze (přednožování, unožování, nízké zanožování)
- vytvoření dovednosti plynulých převalů z boku na bok, zvládá kotoul vpřed s dopomocí.

Hudebně-pohybové chvílky

- vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu)

Seznamování s vodou

- nebát se vody, namočit si ruce i obličej
- posilování radosti z chůze či běhu v brouzdališti (voda do výše kolen)

Sáňkování a lyžování

- rozvoj přirozeného pohybu v obtížnějším prostředí
- umět zacházet se saněmi, kluzáky, ...

- podporovat touhu překonávat strach ze skluzu, z jízdy po mírném svahu

Otužování

- rozvoj adaptačních schopností v obtížnějších přírodních podmínkách (častý pobyt venku)

Dítě a jeho psychika

Pojmenuje části těla, zná předměty denní potřeby a jejich použití, pozná jednoduchá jídla, zná své jméno, příjmení, značku, zná jména dalších dětí, orientuje se v prostředí MŠ, zná běžné dopravní prostředky, pozná běžné druhy ovoce a zeleniny, umí s pomocí uklízet hračky, třídí předměty čtyř barev (žlutá, modrá, zelená, červená), třídí předměty čtyř tvarů (kostka, kulička, stříška, válec), rozlišuje vlastnosti předmětů: krátké – dlouhé, teplé – studené, mokré – suché, čisté – špinavé, reaguje na změnu místa: sem, tam, reaguje na změnu polohy věcí, osob: polož, pověš, zahod', sedni si, vstaň, lehni si, klekni si atd., chápe jednoduchá označení času: ráno, večer, brzy, hned, potom, rychle, pomalu atd., rozlišuje zvuky, pozná známé předměty a činnosti na obrázku, napodobuje hru, rozumí jednoduché hovorové řeči, klade jednoduché otázky, umí odpovídat na otázky, rozumí jednoduchému ději scénky (maňáskové, loutkové), vyjadřuje se jednoduchými větami, sleduje srozumitelné verše a říkadla, zapamatuje si výrazné verše a říkadla. Dokáže slovně vyjádřit své city, dokáže se krátkodobě soustředit na hru, dokončí započatou činnost, umí požádat o hračku, dělí se o hračku s kamarádem, umí poprosit, poděkovat, pozdravit.

Poskytování jednoduchých, citově přitažlivých a názorných poučení.

- rozvoj zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- pozorování a poznávání jednoduchých věcí, činností a jevů v různých obměnách, poznávání smyslu a návaznosti
- znát a jednoduše označit dění v různých prostředích (přírodní, kulturní, demografické,..)
- rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený, ..)
- reagování na jednoduché výzvy
- chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom,..)
- rozlišování různých zvuků
- rozvoj prvků cílevědomosti, samostatnosti, rozvoj paměti
- rozvoj schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat, vyjadřovat se k nim
- vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ,...

- rozvoj snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost
- vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí
- respektování požadavku přiměřené opatrnosti a starosti o bezpečí své i svých spoluvrstevníků, rozvoj pocitu odpovědnosti

Dítě a ten druhý

- rozvoj přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, besídky,..)
- vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- rozvoj dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi

Dítě a společnost

- využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebňování říkanek, sluchových cvičení, hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vhazování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ
- každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí

Dítě a svět

- vytváření pěkného a pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije
- podporování raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou živou i neživou

rozvoj poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech

ROZVOJ SEBEOBSLUHY A HYGIENICKÝCH NÁVYKŮ

Dodržuje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu – umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, vyčistit zuby, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat.

ROZVOJ PRACOVNÍCH SCHOPNOSTÍ

Umí navlékat kroužky na tyčku, provléká tkaničkou destičku s otvory, navléká větší korálky, trhá papír, skládá papír, umí nalepovat jednoduché tvary, zatlouká hřebíky do polystyrénové desky, stříhá dětskými nůžkami, modeluje váleček, kuličku, placku, staví stavby z kostek.

ROZVOJ HUDEBNÍCH SCHOPNOSTÍ

Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo.

ROZVOJ VÝTVARNÝCH SCHOPNOSTÍ

Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy, nakreslí sluníčko, domeček, postavu – hlavonožce, správně drží tužku, štětec, má vyhraněnou laterálníitu.

i) VZDĚLÁVÁNÍ UČITELEK

Učitelky se průběžně vzdělávají studiem pedagogické literatury a pedagogického tisku, účastní se seminářů k předškolnímu vzdělávání. Vzájemně si předávají nové zkušenosti a poznatky ve výchově dětí.

j) PODMÍNKY K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ DĚTÍ

Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídají po celou dobu práce s dětmi všichni pracovníci školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby až do doby jejich předání zákonným zástupcům nebo jimi pověřené osobě.

Při činnostech dětí dbají učitelky zvýšeného dohledu při manipulaci s nebezpečnými předměty.

Pedagogický pracovník odpovídá při pobytu dětí mimo území školy za bezpečnost nejvýše dvaceti dětí smyslově, tělesně a duševně zdravých starších tří let.

Pro pobyt venku učitelky vybírají bezpečné lokality, vyhýbají se frekventovaným místům, průběžně seznamují děti s pravidly bezpečného chování na ulici.

Po dohodě s rodiči přizpůsobují oblečení dětí aktuálnímu počasí, aby nedocházelo k jejich přehřátí, resp. prochladnutí.

zaměstnanci poskytnou první pomoc při úrazu, popřípadě přivolají lékařskou pomoc a informují rodiče.

Děti v mateřské škole jsou pojištěny proti úrazu u pojišťovny Kooperativa.

Při všech akcích pořádaných školou odpovídají za bezpečnost dětí všichni pracovníci.

Budova mateřské školy je z důvodů bezpečnosti dětí uzavřena. Příchozí využívají zvonků u vchodových dveří.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ je trojtřídní. Všechny třídy jsou umístěny v budově MŠ na Horní ulici. Provoz MŠ je od 6.00 do 16.00. Při přijímání dětí do MŠ jsou zohledněny (pokud to organizační podmínky MŠ dovolí) požadavky rodičů.

a) PODMÍNKY PRO PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ

Děti jsou přijímány pro následující školní rok „**Zápisem do MŠ**“, který se koná v termínu od 2.5. do 16.5. v mateřské škole. Oznámení o zápisu je zveřejněno na budově základní a mateřské školy, na vývěsce městyse, za výlohami některých prodejen v obci formou plakátů a vyhlášeno místním rozhlasem.

Zápisu se zúčastní rodič s dítětem, přinese si s sebou rodný list a kopii očkovacího průkazu dítěte, svůj občanský průkaz a vyplní zde „**Žádost o přijetí dítěte do MŠ**“.

O zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy, a to podle „**Vnitřní směrnice pro postup přijímání dětí**“.

Rodiče jsou informováni na internetových stránkách zveřejněním seznamu přijatých/nepřijatých dětí (dítěti je přiděleno pořadové číslo, pod kterým se eviduje a zpracovává spis) a doručení „**Rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ**“, vydaném ředitelkou v průběhu měsíce června. Dítěti je přidělena třída a značka. Všechny třídy jsou věkově smíšené, při rozdělování dětí je přihlédnuto k sourozeneckým vztahům a podle možnosti i přání rodičů. V případě potřeby je nabídnuta rodičům možnost adaptačního režimu. Mateřskou školu navštěvují děti ve věku od **2** do **6** let, popřípadě do 7 let děti s odloženou školní docházkou. Děti mladší 3 let, je možné přijmout při volné kapacitě a při splnění základních hygienických podmínek.

b) CHARAKTERISTIKA TŘÍD

Všechny třídy MŠ jsou heterogenní. Ve dvou třídách jsou děti ve věku 2-6 respektive 7 let. Ve třídě „SLUNÍČEK“ jsou umístěny děti ve věku 2 – 3 roky.

Formy a metody práce jsou voleny podle věku dětí, jejich aktuálním potřebám a potřebám výchovné práce. Ve třídách jsou herní koutky zaměřené na určitou činnost dětí – kuchyňka, dílna s nářadím, koutek se stavebnicemi, výtvarný koutek, hudební apod.

c) METODY A FORMY PRÁCE

Komunikace a interakce s dítětem a podmínky, za kterých probíhá, jsou nejzákladnější metodou práce v MŠ. V naší MŠ se snažíme při výchovně vzdělávacím procesu zvážit, co je v dané situaci dítěti prospěšné a volit pro dítě neoptimálnější metodu.

Využíváme metody založené na prožitku:

- Společné vycházky přírodou
- Ranní pozdravení v kruhu, tvorba společných rituálů
- Společný zpěv (jsem součástí tohoto hlasu)
- Přinést si svou hračku (pocit vlastnění z domova)
- Dramatizace příběhů

Metody založené na vzoru:

- Starší dítě je vzorem mladšímu dítěti, učitelka je vzorem staršímu dítěti
- Učitelka je vzorem pro děti v chování i běžných činnostech
- Práce s příběhy a pohádkami

Metody založené na hře:

- Dítě má dostatek času a prostoru pro volnou hru
- I při hře řízené si může dítě vybrat, jakým způsobem se do hry zapojí

Metody založené na manipulaci a experimentu:

- Manipulace s kostkami, stavebnicemi, přírodninami
- Experimenty s barvami
- Experimenty se slovy
- Experimenty s čísly

Metody založené na komunikaci:

- Předcházení a řešení problémů
- Komunitní kruh (naslouchání druhým)
- Dokončování příběhu (jak to dopadlo)

Metody založené na tvoření:

- Hry v písku a s pískem
- Tvoření z papíru, textilu, přírodnin a dalších materiálů
- Modelování

- Výzdoba třídy
- Tvorba příběhů

Metody založené na myšlenkových operacích:

- Řešení hádanek
- Řešení každodenních situací
- Společné plánování činností, aktivit, usměrňování

Formy práce

- Skupinová práce
- Individuální práce
- Frontální práce
- Prožitkové učení
- Kulturní programy
- Tematické vycházky
- Účast rodičů na akcích MŠ
- Vystupování na veřejnosti
- Poznávací výlety
- Komunitní kruh
- Řízený rozhovor
- Spoluvytváření a dodržování pravidel chování ve třídě
- Dodržování hygienických pravidel
- Dodržování bezpečnostních pravidel
- Sebehodnocení dětí

Nabízíme tyto aktivity:

- Společné návštěvy divadelních představení v divadlech v Třebíči nebo ve víceúčelové hale a přímo v mateřské škole
- Odpolední tvoření s rodiči, které probíhá ve třídách MŠ
- Kulturní programy dětí na vítání občánků a besedě s důchodci
- Vystoupení dětí u příležitosti vernisáže výstavy
- Stálou výstavu výtvarných prací dětí v čekárně zdravotního střediska
- Předplavecký výcvik předškolních dětí v Třebíči
- Keramická dílna
- Taneční kroužek

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program vychází z **Rámcového programu pro předškolní vzdělávání**. Obsah ŠVP a témata s ním spojená jsou propojována tak, aby odpovídala cílům předškolního vzdělávání, potřebám dětí, podmínkám a prostředí MŠ.

Podle možností zařazujeme prvky ze vzdělávacího programu Začít spolu – práce dětí ve skupinách.

Hračky a pomůcky ve třídě jsou dětem plně dostupné. Při příchodu do třídy se dítě přivítá s učitelkou a ostatními dětmi pozdravem. Následuje volba hry individuální či skupinové, popřípadě si vybere činnost, která ho zajímá a uspokojuje. Hra dětí končí po předchozím upozornění učitelkou a děti se posadí do kruhu na koberci v prostoru herny. Cílem ranního kruhu je vzájemné přivítání dětí a opakování daných rituálů – dny v týdnu, počasí, barvy, seznámení s tématem týdne, co budou ve skupinách dělat, získávání nových poznatků – pohádka, báseň, píseň, slovní hry, tělovýchovné chvilky. Kromě volby výchovně vzdělávací činnosti ve skupinách mají děti možnost volby tekutin při svačině. Buď si nalijí mléko, nebo čaj. Do jídla nejsou nuceny.

Vzdělávací nabídka obsahuje rozmanitá témata ze všech oblastí poznání.

Dětem jsou předkládány situace, kdy mají možnost volby vlastního postupu při práci. Za nejdůležitější je pokládána skutečnost, že dítě nachází správné řešení i za cenu omylu, popřípadě objeví možnosti vícero řešení. Svoji činnost děti samy slovně hodnotí. Hodnotí, v čem byly úspěšné, které činnosti je nejvíce zaujaly, co se naučily, s kým spolupracovaly, kdo jim pomohl. Hodnocení je důležitým prvkem sebereflexe, rozvíjí souvislé vyjadřování dětí a posiluje sociální vztahy mezi dětmi.

Děti v naší MŠ nejsou konzumenty pouček, ale jsou vedeny k vlastní úvaze, vlastní zkušenosti což je smyslem dnešního pojetí předškolního vzdělávání.

ZÁKLADNÍ CÍL:

Zdravé sebevědomé, šťastné a spokojené dítě, které je schopno přirozeně se orientovat a chovat v běžných životních situacích, a tím dítě optimálně připravit pro život i pro školu.

CÍLE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Filozofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmu a potřeb, nadále rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami – děti zdravotně i sociálně znevýhodněné a děti talentované.

Zaměřujeme se na:

- Osvojování poznatků o okolním světě a jeho rozmanitostech
- Rozvíjení schopnosti života ve společenství lidí a schopnosti přizpůsobit se
- Získání osobní samostatnosti, schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- Podporovat duševní pohodu, zdravý životní styl, rozvoj řeči a jazyka.
- Individuální přístup a respektování osobnosti každého dítěte
- Pobyt dítěte ve školce bez obav a s pocitem bezpečí
- Rozvíjení schopností, znalostí a dovedností dětí prostřednictvím plánovaných činností
- Příprava na bezproblémový přechod předškoláků do ZŠ
- Skupinová práce, při které se děti učí spolupracovat a přizpůsobovat se kolektivu

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Integrovaný blok: „CO JE ZA DVEŘMI“

Charakteristika:

Tento integrovaný blok je zaměřen na poznávání nejbližšího „světa“, který obklopuje dítě, tj. školka, rodina, kamarádi. Kamarádi ve školce, ve své třídě. Cílem je podporovat utváření vztahů dítěte k ostatním lidem, posilovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci. Poznávání sama sebe, svého těla, svého zdraví, bezpečného chování. Seznamování se navzájem, učit se ohleduplnosti, samostatnosti, spolupráci, poznávat a spoluvytvářet pravidla.

Cíl:

- 1) uvědomění si vlastního těla (5.1)
- 2) osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (5.1)
- 3) osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě (5.1)
- 4) osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (5.1)
- 5) rozvoj komunikačních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (5.2.1)
- 6) získání relativní citové samostatnosti (5.2.3)
- 7) seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému (5.3)
- 8) osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (5.3)
- 9) posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.) (5.3)
- 10) rozvoj kooperativních dovedností (5.3)
- 11) ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích a druhými dětmi i dospělými (5.3.)
- 12) poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí (5.4)

Výstupy:

VÝSTUPY	INDIKÁTORY
1) dítě zachovává správné držení těla	Správně sedí na židličce
2) dítě ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (umí zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s výtvarným a grafickým materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji) dítě zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)	Kreslí, maluje, stříhá, lepí, skládá papír, používá správně příbor, hraje na rytmické nástroje, uklízí hračky a pomůcky, udržuje pořádek, pomáhá s úklidem zahrady
3) dítě pojmenuje části těla, některé orgány (včetně pohlavních), popíše jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), orientuje se v pojmech užívaných ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem	Ukáže a pojmenuje části těla, zná některé orgány a jejich funkci, žije zdravě, cvičí, sportuje, hraje pohybové hry
4) dítě zvládá sebeobsahu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutiny, stoluje, postará se o sobě a své osobní věci, obléká se, svléká, obouvá, apod.) dítě rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí; chová se tak, aby v situacích pro něj běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečnost a pohodu svou ani druhých.	Samo se obleče, vysleče, uloží věci na své místo, dodržuje základní hygienické návyky, je samostatné při stolování, dodržuje pravidla bezpečného chování
5) pojmenovává většinu toho, co ho obklopuje, vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách, umí vést rozhovor (naslouchá druhým, umí vyčkat, až druhý domluví, sleduje řečníka i obsah, dokáže se zeptat), Domluví se slovy i gesty, dokáže improvizovat, sleduje a vypráví příběh nebo pohádku, umí popsat situaci, pochopí slovní vtip a humor. Rozlišuje některé obrazové symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) dokáže porozumět jejich významu.	Správně se orientuje podle instrukcí a plní pokyny, vypráví samostatně, zapojí se do rozhovoru, neskáče do řeči, ale mluví, jen když má slovo. Popíše obrázek, zapojí se do hraní pohádek a příběhů. Popíše cestu od daného místa k cíli, zná některé dopravní značky a jejich význam
6) Dítě se dokáže odloučit na určitou dobu od rodičů a blízkých, je aktivní i bez jejich opory.	Nepláče, zapojuje se do činností

<p>7) Dítě si uvědomuje svá práva ve vztahu k druhým, dokáže přiznat stejná práva druhým a respektuje je. Dokáže odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná. Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla.</p>	<p>Vědomě dodržuje pravidla, upozorní na jejich porušování</p>
<p>8) Navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, dokáže překonat stud, komunikuje s ním vhodným způsobem a respektuje ho.</p>	<p>Pozdraví při příchodu do MŠ, komunikuje s dospělými</p>
<p>9) Respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, umí si rozdělit úkoly s jiným dítětem</p>	<p>Je dobrým kamarádem, dělí se o hračky, hraje role ve skupině</p>
<p>10) Spolupracuje s ostatními.</p>	<p>Poradí a pomůže druhým</p>
<p>11) Uplatňuje své individuální potřeby, přání, práva s ohledem (obhájí svůj názor nebo postoj, respektuje jiný názor nebo postoj), přijme a dokáže uzavřít kompromis, vyřešit konflikt dohodou. Dokáže se ubránit projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. Chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádá druhého o pomoc (jak pro sebe, tak i pro jiné dítě).</p>	<p>Reaguje emocionálně, ovládá své chování, dá najevo libost či nelibost, nemluví s cizími lidmi, upozorní na cizí osobu</p>
<p>12) Uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdraví známé děti i dospělé, rozloučí se, poprosí, poděkuje, umí si vzít slovo, až druhý domluví, dokáže požádat o pomoc, vyslechne sdělení, uposlechne pokyny apod.)</p>	<p>Pozdraví, poprosí a poděkuje, požádá o pomoc, poslechne dospělého, upozorní i na ostatní děti</p>

Vzdělávací nabídka činností:

- Lokomoční pohybové činnosti – chůze, běh, skoky a poskoky, lezení
- Nelokomoční pohybové činnosti – změny poloh a pohybů těla na místě, základní gymnastika
- Vycházky do přírody, turistika
- Sezónní činnosti
- Míčové hry
- Pracovní činnosti, péče o školní zahradu
- Doprovod písní hrou na rytmické nástroje
- Kreslení a malování různým výtvarným materiálem
- Tvoření z papíru – mačkání, trhání, stříhání, lepení, skládání
- Námětové hry (na maminky, na kuchařky...)
- Praktické používání věcí, které děti obklopují
- Prohlížení encyklopedií a knih o lidském těle
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí, smyslové hry
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- Hry a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- Vyprávění zážitků, příběhů, pohádky
- Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- Popis obrázků, cesty
- Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní
- Spontánní hry dětí
- Pohybové, hudebně-pohybové a taneční hry
- Společenské hry a společné aktivity
- Hry a činnosti zajišťující spokojenost a radost, veselí a pohodu
- Společné vytváření pravidel vzájemného soužití a chování
- Komunitní kruh – společná setkávání, povídání, naslouchání druhému
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně-pohybové hry

- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity

Integrovaný blok: „CO JE ZA PLOTEM“

Charakteristika:

Tento integrovaný blok je zaměřen na "velký svět", který děti obklopuje. Děti nakouknou do lesa, poznají živou a neživou přírodu, seznámí se s proměnami přírody během celého roku. Seznámí se s lidmi a věcmi, které je obklopují. Budeme pozitivně rozvíjet poznávací schopnosti, rozvíjet tvořivost, spolupráci, fantazii, představivost. Rozvíjet pozitivní vztah k učení, zvědavosti.

Cíl:

- 1) Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí (5.1)
- 2) Rozvoj a užívání všech smyslů (5.1)
- 3) Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) (5.2.1)
- 4) Rozvoj zupřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie (5.2.2)
- 5) Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) (5.2.2)
- 6) Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) (5.2.2)
- 7) Vytváření základů pro práci s informacemi (5.2.2)
- 8) Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit (5.2.3)
- 9) Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci (5.2.3)
- 10) Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (5.3)
- 11) Rozvoj společenského i estetického vkusu (5.4)
- 12) Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (5.5)
- 13) Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (5.5)
- 14) Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (5.5)
- 15) Rozvoj schopnosti se přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (5.5)
- 16) Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (5.5)

Výstupy:

VÝSTUPY	INDIKÁTORY
1) Dítě zvládne základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé nářadí, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě v písku). Koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou. Vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynu. Ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem.	Vědomě se vyhýbá překážkám, jak při hře (kamarádi, hračky), tak i při cvičení. Na vycházce vede bezpečně mladšího kamaráda, zvládne sjezd na bobech z mírného kopce s dodržáním smluvených pravidel, klouzání na ledu, má radost z pohybu ve vodě v rámci předplaveckého výcviku a podřídí se požadavkům učitelky, při tanečních hrách se pohybuje ladně a s jistotou. Zaspívá známou píseň se správným frázováním.
2) Dokáže vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišují zvuky a tóny, zrakově rozlišují tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)	Pozná píseň podle melodie, dokáže vytleskat jednoduchý rytmus, pozná a pojmenuje základní geometrické tvary, najde shody a rozdíly mezi obrázky, podle vůně a chuti pozná jednotlivé druhy ovoce, zeleniny, koření apod. Hmatem rozliší různé předměty a přírodniny.
3) Porozumí slyšenému (zachytí hlavní myšlenku příběhu, sleduje děj a zopakuje jej ve správných větách). Umí formulovat otázky, odpovídat a hodnotit slovní výkony, slovně reaguje. Učí se nová slova a aktivně je používá (zeptá se na slova, kterým nerozumí). Naučí se z paměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu apod.). Sluchově rozliší začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech. Utvoří jednoduchý rým. Poznává a vymýšlí jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma. Sleduje očima zleva doprava. Poznává některá písmena a číslice, popř. slova. Poznává napsané své jméno. Projevuje zájem o knížky, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, film, používá telefon.	Reprodukuje děj přečteného příběhu, pohádky, vyřídí vzkaz od rodičů, učitelky, kamaráda. Má zájem o knihy a dokáže se v nich orientovat, se zájmem sleduje divadelní představení. Při veřejném vystoupení aktivně vystupuje. Vymýšlí slova na určitou slabiku, zvládne slovní fotbal, vyhledá svoje jméno mezi jmenovkami.
4) Vědomě užívá všech smyslů, záměrně pozoruje, umí postřehovat, všímá si nového, změněného, chybějícího. Záměrně se soustředí na činnost a umí udržet pozornost. Poznává a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno. Naučí se nazpaměť krátké věty, úmyslně si je zapamatuje a umí si je vybavit. Vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových i dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.	Orientuje se podle sluchu se zavázanýma očima, rozeznává různé vůně, chutě. Najde schovaný předmět, poznává změnu na kamarádovi, ve třídě apod. Dokončí zadaný úkol. Samostatně odříká krátký text při různých hrách a dramatizaci pohádek. Při námětových hrách si navzájem rozdělí úkoly.

<p>5) Přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také umí vyjádřit. Zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi). Řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápady“.</p>	<p>Dokáže aktivně spolupracovat např. v komunitním kruhu, neodbohuje od tématu, navrhuje nová řešení.</p>
<p>6) Vnímá, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívá zkušenosti k učení. Nalézají nová řešení nebo alternativní k běžným situacím.</p>	<p>Samo se nabídne, že přinese knihu z domu k danému tématu, vypráví ostatním o prožitém zážitku s rodiči.</p>
<p>7) Chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dle, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.</p>	<p>Orientuje se podle pokynů, pojmenuje aktivity, které provádí během celého dne, pozná hlavní znaky ročních období.</p>
<p>8) Umí prožívat radost ze zvládnutého a poznaného. Zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).</p>	<p>Samo složí básničku, písničku, nakreslí obrázek k nějaké emotivní záležitosti (kamarádovi k narozeninám).</p>
<p>9) Dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas, umí říct „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítne se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech). Vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení. Uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucit, radost, spokojenost i strach, smutek a odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.</p>	<p>Odmítne roli, která se mu nelíbí, oznámí nesprávný záměr či úmysl kamaráda – předcházení šikaně, dokáže přijmout prohru i neúspěch.</p>
<p>10) Dítě porozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad. Vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází vstříc (chová se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, má ohled na druhého a soucítí s ním, dokáže nabídnout pomoc apod.)</p>	<p>Chová se emotivně, pomáhá slabším a mladším dětem.</p>
<p>11) Umí se vyjádřit prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus).</p>	<p>Zpívá písně s rytmickým doprovodem, hraje hudebně-pohybové hry.</p>

<p>12) Osvojí si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi. Všimá si změn a dění v nejbližším okolí. Porozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje), přizpůsobuje se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ.</p>	<p>Je veselý, spokojený, zapojuje se do všech činností v MŠ, spolupracuje.</p>
<p>13) Uvědomí si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (ví, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>	<p>Dodržuje bezpečnostní pravidla, požádá dospělého o pomoc, má povědomí o bezpečnostních složkách a důležitých telefonních číslech, nemluví s cizími lidmi.</p>
<p>14) Pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>	<p>Třídí odpad, uklízí po sobě pracovní pomůcky, dodržuje čistotu.</p>
<p>15) Má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.</p>	<p>Účastní se veřejných oslav.</p>
<p>16) Dokáže vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.). Má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.</p>	<p>Vypráví ostatním své zážitky z výletů s rodiči, prohlíží dětské encyklopedie o Zemi, vesmíru.</p>

Vzdělávací nabídka činností:

- Lokomoční pohybové činnosti – chůze, běh, skok, lezení
- Pohybové činnosti při pobytu venku – chůze, turistika, míčové a jiné hry, průlezky, skluzavka, bobování, klouzání na ledu
- Nelokomoční činnosti – změny poloh a pohybů těla na místě
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s hračkami, pomůckami, materiálem i přírodním materiálem
- Praktické používání věcí, které děti obklopují
- Pohybově a zdravotně zaměřené činnosti
- Konstruktivní a grafické činnosti
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti stolování, osobní hygieny, oblékání, úklidu, úpravy prostředí
- Společné diskuse, rozhovory – individuální a skupinová konverzace
- Vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti
- Komentování zážitků, aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- Artikulační, řečové, rytmické hry, hry se slovy
- Poslech čtených nebo vyprávěných pohádek a příběhů
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů – určování jejich vlastností – velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky: jejich charakteristických znaků
- Spontánní hra, volné experimenty s materiálem a předměty
- Námětové hry a činnosti
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, veselí a pohodu
- Plnění úkolů s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- Činnosti umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- Poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupným způsobem vysvětlit, jak se chránit – dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny apod.

Integrovaný blok: „SVĚT POHÁDEK A PŘÍBĚHŮ“

Charakteristika:

Cílem tohoto integrovaného bloku je rozvoj fantazie, představivosti, rozvoj a zdokonalování řečových a komunikačních dovedností. Vytvoření pozitivního přístupu k učení, naslouchání, poznávání sama sebe, rozvoj mravního a estetického citění. Rozvoj tolerance, přizpůsobivosti, citlivosti. Vše se bude dít na pozadí pohádek, příběhů a fantazijních představách.

Cíl:

- 1) Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)(5.2.1)
- 2) Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu. (5.2.1)
- 3) Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)(5.2.2)
- 4) Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení. (5.2.2)
- 5) Poznávání sama sebe, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)(5.2.3)
- 6) Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.(5.2.3)
- 7) Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání (5.2.3)
- 8) Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) (5.3)
- 9) Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (5.4)
- 10) Vytvoření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (5.4)
- 11) Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a pojmenovávat. (5.4)

Výstupy:

VÝSTUPY	INDIKÁTORY
1) Dítě umí správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.	Dítě zvládne individuální přirozený rozhovor během dne při hrách, kreslení aj.
2) Dokáže pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, vyjádří samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách. Dokáže vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, dokáže se ptát). Domluví se slovy a gesty, dokáže improvizovat. Dokáže sledovat a vyprávět pohádku, příběh, popíše situaci (skutečnou, podle obrázku), chápe slovní vtip a humor.	Vypráví pohádky, smyšlený příběh, neskáče do řeči během rozhovoru.
3) Přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří. Zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi). Řeší problémy, úkoly a situace, umí myslet kreativně, předkládá nápady.	Uhádne jednoduché hádanky, chápe je, dokončí dle své fantazie pohádku, příběh.
4) Chápe jak postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.	Reprodukuje básničku.
5) Uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a dokáže je vyjadřovat. Uvědomuje své limity a možnosti (své slabé a silné stránky).	Hraje si s kamarády, řeší drobné konflikty, rozepře.
6) Dokáže prožívat a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonost), snaží se ovládat své efektivní chování (odloží splnění svých osobních přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu apod.)	Dramatizace – napodobuje různé typy chování – úsměv, pláč, hněv apod..
7) Respektuje předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti. Je citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem. Těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.	Těší se na četbu pohádky, návštěvu divadla.

<p>8) Porozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad. Chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, protože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, či osobnostní odlišnosti jsou přirozené.</p>	<p>Pomáhá při úklidu hraček, při převlékání mladších dětí.</p>
<p>9) Umí se chovat zdvořile, přistupuje k druhým lidem, k dospělým i dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí. Uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu a bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, či agresivitu), chrání se před nimi a v rámci svých možností se brání jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se tak chovají).</p>	<p>Při kontaktu s kamarády ve školce, na ulici, při vycházce respektuje předem daná pravidla chování.</p>
<p>10) Dítě je schopno vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotíš svoje zážitky (říct, co je zajímavé, co je zajímavé).</p>	<p>Se zájmem vnímá pohádku, divadelní, či hudební představení.</p>
<p>11) Umí zachytit skutečnost ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů a přírodnin apod.).</p>	<p>Výtvarně zachytí děj pohádky, dokáže modelovat na dané téma, kreativně tvoří z přírodnin.</p>

Vzdělávací nabídka činností:

- Hry se slovy, řízené rozhovory
- Vyprávění zážitků
- Hry podporující tvořivost a fantazii
- Práce s knihou, obrázkovým materiálem
- Přednes básně, reprodukce pohádky
- Dramatizace pohádky
- Zpěv
- Prohlížení, „čtení“ knížek
- Hry zaměřené na seznamování s matematickými pojmy (množství, tvary, číslice apod.)
- Prožitky zachycené výtvarně, tancem
- Hry na téma rodiny, přátelství, kamarádství
- Hry na téma pohádek, rozvoj fantazií
- Pohádky přibližující mravní hodnoty (dobro-zlo)
- Návštěvy divadelních představení
- Výtvarně znázorněná vypravovaná pohádka
- Modelování, tvoření z papíru

Integrovaný blok: „ZA DEVATERO HORAMI A ŘEKAMI“

Charakteristika:

Děti budou cestovat Světem, vesmírem, poznají různá přírodní prostředí, rostliny, zvířata. Naučí se pečovat o živé tvory, rostliny. Rovněž se děti seznámí s ochranou životního prostředí. Poznají různé kulturní, technické prostředí. Děti si osvojí elementární poznatky z těchto oborů.

Cíl:

- 1) Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti (5.1)
- 2) Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (5.1)
- 3) Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) (5.2.1)
- 4) Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjadřování) (5.2.2)
- 5) Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení (5.2.2)
- 6) Vytváření základů pro práci s informacemi (5.2.2)
- 7) Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit (5.2.3)
- 8) Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci (5.2.3)
- 9) Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (5.4)
- 10) Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (5.5)
- 11) Poznávání jiných kultur (5.5)
- 12) Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (5.5)
- 13) Rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (5.5)
- 14) Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (5.5)

Výstupy:

VÝSTUPY	INDIKÁTORY
1) Zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku). Koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s hudbou a rytmem	Dítě skáče, zdolává překážky, nebojácně i v neznámém prostředí. Hraje pohybové a taneční hry.
2) Dítě má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy. Má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).	Bez upozornění používá WC a umývá si ruce, dokáže přivolat dospělého v nouzi.
3) Dítě umí správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.	Při individuálním rozhovoru, vyprávění, co dítě prožilo.
4) Přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří. Zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi). Řeší problémy, úkoly a situace, umí myslet kreativně, předkládá nápady.	Rádo objevuje a poznává, vymýšlí své projekty a realizuje je, nabízí své řešení (jak by se to dalo udělat).
5) Chápe jak postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.	Dodržuje pravidla, pokyny.
6) Chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dle, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.	Pojmenuje správně stranu, používá správné časové pojmy, dokáže ukázat cestu, ví jaké je roční období.
7) Umí prožívat radost ze zvládnutého a poznaného. Zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).	Vyjadřuje radost, emoce, s chutí kreslí, maluje, tvoří.
8) Dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas, umí říct „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítne se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech). Vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení. Uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucit, radost, spokojenost i strach, smutek a odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.	nezapojí se do nevhodných činností, dokáže upozornit na nevhodné chování, reaguje emocionálně. Je zdrženlivý v kontaktu s cizími osobami.

<p>9) Dítě je schopno vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říct, co je zajímavé, co je zajímalo)</p>	<p>Vydrží sledovat divadelní představení, film, hudební vystoupení a mluví o něm.</p>
<p>10) Osvojí si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi. Všimá si změn a dění v nejbližším okolí. Porozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje), přizpůsobuje se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ.</p>	<p>Přijímá změny, pochopí je, reaguje přiměřeně bez přehnaných emocí, dokáže se ovládat.</p>
<p>11) Vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě zemi, vesmíru apod.).</p>	<p>Odpovídá na otázky, klade otázky, zapamatuje si nové poznatky a reprodukuje je.</p>
<p>12) Dítě rozliší aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimá si nepořádku a škod, upozorní na ně. Pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>	<p>Udrží si kolem sebe pořádek, upozorní kamaráda, když něco není v pořádku, neničí přírodu, neublíží.</p>
<p>13) Má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.</p>	<p>Rádo přijímá informace, prohlíží encyklopedie, je zvědavé, klade otázky.</p>
<p>14) Dokáže vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.). Má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p>	<p>Zvládá jednoduché pokusy, pochopí je. Neničí hračky, výtvary svých kamarádů. Neriskuje.</p>

Vzdělávací nabídka činností:

- Zdolávání překážkové dráhy v tělocvičně, v přírodě.
- Míčové hra zaměřené na chytání, házení.
- Hry a činnosti zaměřené na poznávání lidského těla, smyslové hry
- Návštěvy složek IZS (hasiči)
- Řečové, sluchové a rytmické hry, samostatné vyprávění děje.
- Prohlížení a „čtení“ encyklopedií, časopisů.
- Hry a činnosti vyžadující samostatné vyjadřování, obhajování vlastních názorů.
- Tematické hry – hry na něco (řidiče, námořníky apod.).
- Výlety do okolí, za zvířátka (zoo, farmy).
- Návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí mimo MŠ.
- Příprava a realizace slavností a oslav (MDD).
- Pozorování blízkého okolí, vycházky do přírody, sledování změn v přírodě, rostlin a živočichů.
- Ekologické hry.
- Pracovní činnosti, péče o školní zahradu.

Integrovaný blok: „SVĚT SE KOLEM TOČÍ“

Charakteristika:

Dítě se naučí vnímat svět všemi smysly, bude rozvíjet komunikační dovednosti. Posílí si prosociální chování k ostatním lidem. Umožníme dětem rozvíjet se ve světě kultury, tím umožníme dětem rozvíjet estetické cítění. Poznává kulturu ostatních národů.

Cíl:

- 1) Rozvoj a užívání všech smyslů. (5.1)
- 2) Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)(5.2.1)
- 3) Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu. (5.2.1)
- 4) Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)(5.2.2)
- 5) Rozvoj schopnosti sebeovládání (5.2.3)
- 6) posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.) (5.3)
- 7) rozvoj kooperativních dovedností (5.3)
- 8) rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (5.4)
- 9) rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (5.4)
- 10) seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (5.4)
- 11) rozvoj společenského i estetického vkusu
- 12) seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu (5.5)
- 13) poznávání jiných kultur (5.5)

Výstupy:

VÝSTUPY	INDIKÁTORY
1) Dítě vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.)	Reaguje pohybem na rytmus hudebních nástrojů při sluchových hrách, při poslechu zvuků v přírodě, při poslechu písní a zpěvu. Vlastnosti předmětů rozlišuje při smyslových hrách, při hře se stavebnicemi.
2) Správně vyslovuje, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.	Vypráví v KK zážitky, vypráví pohádku, přednese báseň.
3) Dokáže pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, vyjádří samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách. Dokáže vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, dokáže se ptát). Domluví se slovy a gesty, dokáže improvizovat. Dokáže sledovat a vyprávět pohádku, příběh, popíše situaci (skutečnou, podle obrázku), chápe slovní vtip a humor.	Popisuje obrázek, pojmenuje věci a jevy. Hovoří, až dostane slovo, dodržuje pravidla. V KK soustředěně poslouchá vyprávění nebo čtení pohádky. Popisuje, co vidí, popíše děj.
4) Přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří. Zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi). Řeší problémy, úkoly a situace, umí myslet kreativně, předkládá nápady.	Vlastnosti předmětů poznává všemi smysly, vede rozhovor. Experimentuje s pískem, přírodninami, Logicky uvažuje, ptá se, řeší jednoduché úkoly, vymýšlí nová řešení.
5) Dítě se dokáže rozhodnout o svých činnostech, ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobuje jim svoje chování. Přijímá pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovná se s ním, učí se hodnotit své osobní pokroky. Umí prožívat a dětským způsobem projevuje, co cítí (soucit, radost, náklonnost) snaží se ovládat své afektivní chování (odloží splnění svých osobních přání, zklidní se, tlumí vztek, zlost, agresivitu apod.)	Samo si vybírá námětovou nebo konstruktivní hru. Zvládá pobyt v kolektivu bez rodičů. Má pěkný vztah k dětem i k dospělým. Popřeje kamarádovi k narozeninám, ovládá emoce.
6) Respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, umí si rozdělit úkoly s jiným dítětem.	Projevuje se kamarádsky, pomáhá mladším dětem při hře i sebeobsluze.
7) Spolupracuje s ostatními, respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, umí si rozdělit úkoly s jiným dítětem.	Podřizuje se skupině, dokáže mít vedoucí úlohu, je laskavé a ohleduplné.

<p>8) Dítě pochopí, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je potřeba se chovat, adaptuje se na život ve škole, aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřídí se se rozhodnutí skupiny, přizpůsobí se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu) a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody. Dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje fair. Utvoří si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chová (doma, v MŠ i na veřejnosti).</p>	<p>Přizpůsobuje svoje chování podle dané situace, respektuje pravidla třídy, pravidla společenských her, pravidla slušného chování. Spolupracuje s ostatními, vystupuje nebojácně na veřejnosti. Dodržuje správné a bezpečné chování při pobytu venku, na výletě, v divadle...</p>
<p>9) Chová se a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé. Začlení se do třídy a zařadí se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.</p>	<p>Chová se ohleduplně k dětem, přizpůsobuje svoji hru ostatním, dokáže prosadit svůj nápad, přijímá návrhy jiných dětí.</p>
<p>10) Zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.. Vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (řící co bylo zajímavé, co je zaujalo).</p>	<p>S hračkami zachází šetrně, umí správně otáčet listy v knize, ví, že knihu si prohlíží s čistými rukami. Soustředí se na divadelní, hudební vystoupení, na vyprávění.</p>
<p>11) Umí se vyjádřit prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládá základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívá píseň, zachází s jednoduchými hudebními nástroji, sleduje a rozlišuje rytmus).</p>	<p>Zpívá písně, pohybově se vyjadřuje při tanečních a pohybových hrách. Doprovází na jednoduché Orfovy nástroje, na kamínky, mušličky. Zvládá poskočný krok, cval, posuvný krok, chůzi ve vázaném kruhu, chůzi pozpátku, chůzi ve vázaném zástupu.</p>
<p>12) Orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově MŠ, v blízkém okolí). Zvládá běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v MŠ opakují, chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře spod.).</p>	<p>Zná název obce, kde bydlí. Zná název své třídy, svoji značku, své místo u stolečku, v šatně. Orientuje se v prostorách MŠ a okolí. Zná cestu na dětské a nohejbalové hřiště. Dodržuje pravidla domluvená ve své třídě o chování na ulici, hřišti apod..</p>
<p>13) Vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě zemi, vesmíru apod.).</p>	<p>Ví, že se střídají roční období, že se střídá den a noc, že se slaví různé svátky. Ví, že lidé hovoří jinými jazyky, že mají lidé různou barvu pleti. Pojmenuje základní znaky o světě.</p>

Vzdělávací nabídka činností:

- Hraní pohybových her se zpěvem, tanečky, doprovod na jednoduché hudební nástroje, rytmizace slov, hra na kamínky, mušličky.
- Sluchové hry na rozlišování tónů a zvuků z CD i v přírodě
- Zpěv písní, nácvik programů na vystoupení pro rodiče, seniory, veřejnost
- Zpívání vánočních, velikonočních písní, koled, písní o mamince, dětech.
- Poslech písní z CD a vyjádření rytmu písní pohybem.
- Manipulace s předměty – smyslové hry, konstruktivní hry, námětové hry, pokusy.
- Vyprávění zážitků v KK, hodnocení činností, přednášení básní, vyprávění příběhů a pohádek, dramatizace pohádek, používání rozpočítadel, vyprávění podle obrázků.
- Popisování obrázků celou větou, popisování děje.
- Seznamování s hlavními znaky svátků – advent, Vánoce, Velikonoce, masopust, Svátek matek, MDD.
- Seznamování se zvyky a tradicemi.
- Citové prožívání svátků.
- Čtení pohádek a příběhů.
- Prohlížení knih a encyklopedií.
- Výroba přáníček, dárků, vánočních ozdob.
- Malování velikonočních vajíček, přáníček.
- Výroba masek na masopust.
- Výroba dárečků a přáníček pro maminku.
- Oslava dne dětí – výlet, návštěva cukrárny.
- Zpěv koled u vánočního stromečku.
- Poslech koled.
- Třídní besídky s nadílkou.
- Mikulášská nadílka.
- Vystoupení na velikonoční výstavě.
- Masopustní rej masek.
- Vystoupení na veřejnosti s hudební pohádkou.
- Řízené, námětové a konstruktivní hry s přírodninami.
- Výtvarné tvoření s přírodninami, pískem.
- Manipulace a tvoření s drobnými různorodými předměty.
- Lepení, kreslení, malování, skládání, vytrhávání, modelování, sestavování.
- Navlékání korálků, hry s drobnými i velkými stavebnicemi, s mozaikami.
- Skládání podle předlohy – kubusy, kostky, puzzle.

- Nacvičování chůze v kruhu, poskočný krok, posuvný krok, cval stranou, chůze pozpátku, chůze po špičkách, chůze ve vázaném zástupu, ve vázané řadě, v kruhu.
- Poznávání okolí MŠ, cesty na hřiště, poznávání prostor radnice, ZŠ, sportovní haly.
- Upevňování poznatků o obci, místních názvů, své třídy, své značky, našeho státu, zeměkoule.

7. EVALUACE A HODNOCENÍ ŠKOLY

Evaluace v MŠ probíhá ve třech fázích

- Sběr informací
- Analýza získaných dat
- Vyvození závěrů, návrhy změn, reflexe výsledků

Obsahem evaluace je:

- Evaluace podmínek vzdělávání
- Evaluace výchovně vzdělávacího procesu, naplňování cílů programu
- Evaluace zpracování a realizace tematických celků pomocí indikátorů
- Evaluace práce pedagogů
- Sebereflexe učitelek
- Hodnocení úspěšnosti ŠVP ZV

Formy evaluace:

Základem pro sledování výsledků dítěte je záměrné a systematické pozorování, naslouchání, rozhovor. Výsledky jsou zaznamenávány do hodnotících listů.

Sledujeme:

- průběžně každé dítě zvlášť, jeho pohybové aktivity, spontánní hry, řízené vzdělávací činnosti, didaktické hry, práce na pracovních listech a pracovních sešitů pro předškoláky

Vyhodnocujeme:

- individuální rozvoj a učení dítěte
- portfolia dětí – složky ve třídách každého dítěte, kde si zakládají práce a výkresy
- vyhodnocování pracovního sešitu a pracovních listů
- zvláštní příležitosti – návštěva divadla, města, kina apod.

Pedagogické sledování a hodnocení písemně zaznamenáváme a vzájemně konzultujeme. Doplňujeme fotografiemi, kresbami, pracovními listy a dětskými výtvy.

Vše je k nahlédnutí rodičům při případné konzultaci s učitelkami.

Časový plán:

Průběžně hodnotíme

Týdně:

- individuální vývoj každého dítěte – pozorováním
- zodpovídá: učitelky jednotlivých tříd

Měsíčně:

- tematický celek pomocí dílčích cílů a dosahování výstupů za pomocí indikátorů
- následné projednání na pedagogické radě čtvrtletně – vyvození nápravných postupů, zaznamenání příkladů dobré praxe

zodpovídá: učitelky jednotlivých tříd

Pololetně:

- do portfolia dítěte
- autoevaluace učitelek, sebehodnocení – vlastní hodnocení metod práce
- hodnocení třídy – podmínky, plnění cílů podle plánu

zodpovídá: učitelky jednotlivých tříd

Ročně:

- co se podařilo, co se nezdařilo v ŠVP
- věcné podmínky vzdělávání
- vypracování hodnocení MŠ za uplynulý školní rok

Osnova:

- Charakteristika MŠ
- Počty dětí (docházka, zápis, ukončení docházky)
- Zaměstnanci (kvalifikovanost, DVPP)
- ŠVP – charakteristika-témata, plnění, příp. problémy při plnění ŠVP, úpravy ŠVP oproti minulému roku
- Spolupráce s rodiči
- Spolupráce se ZŠ
- Spolupráce s jinými institucemi a spolky
- Přehled akcí, jejich hodnocení ze strany pedagogů a rodičů
- Změny v materiálním vybavení, větší opravy
- Výsledky kontrolní činnosti zřizovatele, příp. jiných kontr. orgánů ve šk. roce

Zodpovídá: M. Řídká